

Van Jaap en Joop en de Rozestekjes

door R. Tharod

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

... zeiden ze hun gebedje bij Moeders schoot. blz. 9

VAN JAAP EN JOOP EN DE ROZESTEKJES

DOOR

R. THAROD

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I.

Oom Barend had een bloementuin.

Niet zoo'n klein stadstuintje, waar nu nooit eens zon komt en waar een paar stoffige planten staan te kwijnen, maar een grooten zonnigen tuin met bloeiende vruchtboomen en kleurige, geurige bloemen.

Jaap en Joop waren er eens geweest met Moeder en Vader, toen Oom Barend zilveren bruiloft vierde. Dat was al een heelen tijd geleden, twee jaar wel, maar de jongens wisten er nog alles van. Heel zonnig was het er geweest, zoo licht en zoo blij en lekker had het er geroken naar seringen en jasmijn.

Van de bruiloft zelf konden ze zich niets meer herinneren, maar de tuin, waarin ze hadden mogen spelen, den heelen, langen dag, waar ze zoo maar in het gras hadden mogen loopen en waar ze boterbloempjes en madeliefjes hadden mogen plukken, daar spraken ze nu nog samen over als ze zondagsmiddags in Moeders voorkamertje voor het open raam zaten te hunkeren naar het streepje lucht, dat er te zien kwam hoog boven de huizenrij van hun nauwe straatje.

Jaap en Joop kwamen heel weinig uit. 's Morgens stuurde Moeder hen tien minuten vóór negen naar school, ieder met een boterhammentrommeltje op den rug en een lei en een doos griffels in de hand. Om tien minuten na vieren waren ze weer terug en dan mochten ze Moeder een handje helpen, 't kleine zusje wiegen of een boodschap doen in de buurt.

Op straat spelen mochten ze niet van Vader, die bang was dat ze van de jongens uit de buurt leelijke woorden zouden leeren en kattenkwaad.

's Zondags gingen ze met Moeder en Vader mee naar de kerk, met witte boordjes om en licht-blauwe dasjes; allebei precies hetzelfde, omdat ze tweelingen waren en tweelingen nu eenmaal altijd gelijk gekleed gaan. Dat behoorde zoo, zei Moeder.

Joop, die veel kleiner was dan Jaap, vond dat wel prettig, want dan konden de menschen tenminste zien, dat hij even oud was als zijn broertje. Hij werd altijd verdrietig als ze Jaap voor den oudste aanzagen en hem behandelden als een heel klein jongetje nog. Hij was toch ook al acht!

In de kerk vonden ze het altijd heel prettig; 't was er zoo stil en zoo groot en de dominee met zijn grijzen baard en lange grijze haren, zag er zoo goed en vriendelijk uit alsof hij van al de menschen in de kerk hield. Joop, die alles, wat in zijn hoofdje opkwam, met zijn broertje besprak, had Jaap eens gevraagd of onze lieve Heer op Dominee zou lijken, maar Jaap, met gezag alsof hij er alles van wist, had hem toegedruwd: „welnee jô, onze lieve Heer is nog veel mooier en liever”.

Toch had Joop er nog geen vrede mee gehad en op een middag, toen Jaap, omdat hij zoo verkouden was, niet mee naar Zondagsschool was geweest, had Joop het nog eens aan de juffrouw gevraagd, of onze lieve Heer nóg liever en vriendelijker er uit zag als Dominee. En de juffrouw, met overtuiging, had geknikt: „ja veel liever en vriendelijker nog.” Joop had er diep van gezucht, hij kon het maar niet goed begrijpen. Maar voor Jaap had hij nu bepaald respect gekregen, omdat Jaap het zoo goed wist, en heelemaal uit zich zelf, net als de juffrouw.

De Zondagsschool vonden ze allebei heel prettig. Vooral als de juffrouw verhaaltjes vertelde uit den Bijbel, van Saul en van David, van Daniël in den leeuwenkuil en van Jozef en zijne broeders. En dan van Adam en Eva in het Paradijs, dat was mooi! Zou het Paradijs mooier geweest zijn dan de tuin van Oom Barend?, dacht Joop hardop. En Jaap, bij wien dezelfde vraag was opgekomen, had heel diep nagedacht met opgetrokken wenkbrauwen en had

toen geantwoord, dat hij haast niet geloofde dat het kon.

Als ze uit Zondagsschool kwamen had Moeder meestal visite. Grootmoeder en een paar tantes of ooms zaten dan in het kleine voorkamertje, zoodat het er propvol was en warm, maar toch lekker rook naar koffie en eau de cologne. Jaap en Joop moesten dan aan alle menschen één voor één een hand geven en als ze dan zoet samen op één stoel bij het raam gingen zitten, kregen ze ieder een spekulaasje uit het gelakte koekjestrømmeltje, dat op het koffieblad stond. Na het eten, als het donker werd en de lamp was aangestoken, mochten ze bij de tafel zitten en plaatjes kijken uit den Bijbel. Heel lang keken ze meestal naar eene afbeelding van den Hof van Eden en Jaap vertelde er bij wat voor kleuren de boomen hadden en hoe ze heetten. Eigenlijk had hij heelemaal geen verstand van boomen en planten, maar dat hinderde hem niet; zonder aarzelen gaf hij ze namen en vertelde wat voor bloemen er aan kwamen en wat voor vruchten. „Zie je,” wees hij dan aan, „dit is een sinaasappelboom, en dat een pereboom en dat een appelboom.” „Ja, maar waar komen dan de rozen aan?” vroeg Joop, want Joop noemde bijna alle bloemen rozen. En Jaap legde uit: eerst komen de rozen en als die afvallen worden het appels en peren en zoo. Jaap had hetzelfde al zoo dikwijls verteld, dat hij vergeten was, dat hij het zelf verzonnen had en geloofde nu ook stellig dat rozen appels en peren worden, later. Moeder en Vader hoorden het wel eens en moesten er dan om lachen samen. Maar ze zeiden er maar niets van, omdat ze al blij waren als de jongens zoet speelden, want zij zelf waren te moe van het werken van de heele week, om zich veel met hen bezig te kunnen houden. Als de klok halfacht wees bracht moeder de jongens naar bed, en als ze samen hand in hand onder de dekens lagen, maakte Jaap nog plannen wat ze worden zouden als ze groot waren, dominee of tuinman, totdat hij merkte dat Joop ingeslapen was. Dan keerde hij zich ook maar om en droomde van groote tuinen en volle kerken.

Op een Zondagmiddag dat Jaap en Joop weer samen van de Zondagsschool kwamen, hoorden ze in het gangetje al, dat er een vreemde was in de kamer. „Begrijp jij wie dat is?” Jaap stootte Joop aan. „Neen,” fluisterde Joop terug. „Oom Piet is het niet en neef Dirk ook niet.” „En de man van juffrouw Saut ook niet,” voegde Jaap er nog bij. „Neen, die ook niet,” herhaalde Joop en hij keek zijn broertje vragend aan. Wat zouden ze doen? Binnengaan of wachten op de trap? In het keukentje met alkoofje kon je alleen maar komen als je de voorkamer door liep. Wilden ze dus niet naar binnen dan zat er niets anders op dan te wachten.

Jaap ging op de bovenste treê van de trap zitten en trok Joop naast zich. Stil zaten ze daar en dorsten haast niets te zeggen uit vrees, dat Moeder hen hooren en binnen roepen zou.

„In dien tijd hadden we nog lekker wat buiten kunnen lopen,” zei Jaap aan Joop's oor. „Ja,” knikte Joop terug en keek verlangend naar de reet zonlicht, die heel aan het einde van de donkere trap op de onderste treden viel. Toch durfden ze niet: het mocht niet. En weer zaten ze zwijgend, slaperig, en wachtten.

Tot opeens een zware lach opklonk achter de kamerdeur, een goedmoedige, hartelijk gemeende schaterlach. Joop schrok op, zijn oogjes keken eerst naar Jaap, toen naar de deur; hij sprong van zijn plaats en juichte, terwijl heel zijn gezichtje straalde van verrassing: „Oom Barend!” en stormde de kamer binnen.

Ook Jaap was die lach bekend voorgekomen; hij had hem meer gehoord, al kon hij zich niet herinneren waar. Maar nu wist hij het ook, 't was Oom Barend, die zoo lachte. In een wip was hij Joop achterna, die den onverwachten bezoeker al om den hals was gevallen. Deze, nog niet uitgelachen, begon opnieuw, toen zijn neefjes zoo onstuimig van hun blijdschap hem te zien, blijk gaven.

Toen nam hij de beide hem toegestoken handjes in zijn ééne groote ruwe hand en schudde ze hartelijk. „Zoo jongens, dat doet me plezier, dat jelui blij bent je ouden oom nog eens te zien, ik moet zeggen dat doet me plezier.”

Jaap en Joop, die, nu hunne eerste opwinding voorbij was, hun oude verlegenheid herkregen, stonden nu met hooge kleurtjes en neergeslagen oogen. „Hoe heb jelui me zoo gauw herkend?” verbaasde zich Oom, en Joop, die het waagde op te zien, moest zich bekennen, dat hij zich heelemaal niet herinnerde dat Oom er zoo uitzag, zoo breed en zoo groot en zoo rood. Maar Jaap zei eenvoudig: „Joop en ik wisten dat u het was, omdat we u hoorden lachen, Oom.” Dit was genoeg voor Oom Barend om opnieuw te beginnen en hij sloeg zich de handen op de knieën en lachte tot de tranen hem over de wangen liepen. Moeder en Vader werden er door aangestoken en heel het kamertje schaterde van vroolijkheid. 't Werd een heel prettige middag en Jaap en Joop keken heelemaal niet naar buiten, maar staarden aldoor naar Oom, die daar, groot en breed, 't heele kamertje met zijn wezen scheen te vullen.

Zijn gezicht, bruin-verbrand en verweerd, tintelde van vroolijkheid en in ieder van zijn oogen scheen een glimlichtje. Joop vond het haast even plezierig om er naar te kijken als wanneer de zon scheen buiten op het platje in het water in moeders teil.

Joop keek van Oom naar Vader, Vader met zijn bleeke, magere en vermoeide gezicht, en zat in stille verbazing, dat die twee zoo geheel verschillend waren; want was niet Oom een broer van Vader net als hij van Jaap?

Oom Barend zag het: „Waar zit jij zoo over te peinzen, jongen, moet je dominee worden?” Jaap en Joop schrokken er van en kleurden tot onder hun haar. Hoe kon Oom weten, dat ze daar zoo dikwijls over dachten? „Nou?” hield Oom aan. En toen zei Joop zachtjes: „Neen, Oom, we wilden toch maar liever tuinman worden, net als U.” Nu begonnen ze allemaal te lachen, Moeder en Vader en Oom om het hardst en de kinders, beschaamd en verlegen, wisten niet waar zich te bergen.

Maar 't hooge woord was er nu uit en Oom Barend kwam te weten hoe goed ze zich nog zijn tuin herinnerden en hoezeer zij verlangden ook tuinman te worden, later.

Ze waren nu allemaal ernstig en stil geworden. Oom nam een courant op en keek er overheen, vader streek Jaap's haar van zijn voorhoofd en Moeder streelde Joop's handje, dat op tafel lag. Ze hadden ook heelemaal niet geweten, dat die kinderen zóó verlangd hadden. Toen zei Oom, terwijl hij om beurten Jaap en Joop aankeek: „als jelui nou eens met Pinksteren een heelen dag bij mij kwamen.” Jaap en Joop werden vuurrood van verrassing; ze grepen elkaar bij de hand, keken beurtelings Oom, Moeder en Vader, en elkander aan. Zou Oom het meenen? Ze waren er heelemaal in de war van en toen Moeder zei: „Nou jongens, dan mogen jelui Oom wel vriendelijk bedanken,” sprongen ze opgewonden Oom Barend om den hals en wisten van blijdschap niet wat te zeggen.

Nu gingen de groote menschen beraadslagen hoe de reis zou worden ondernomen. Met de boot van halfacht konden ze gaan en Oom zou ze dan met zijn karretje van den steiger in Zeildorp komen afhalen. En toen haalde Oom zijne beurs uit en legde een mooien, blank zilveren gulden voor de jongens op tafel neer, want hij wist wel, dat Moeder en Vader het krap hadden en niets extra's konden uitgeven. En de kinderen zaten met lichtende oogen en waren heel stil.

Aan tafel konden ze haast niet eten en zelfs de Zondagsche rijstebrij smaakte hun niet zooals anders. En toen na den maaltijd bij het goênacht zeggen Oom Joop's nu bleeke gezichtje naar zich toetrok, begon Joop opeens te huilen en liep hard weg. Ze moesten er weer even om glimlachen, Jaap ook, maar hij ging Joop gauw achterna, want hij voelde dat ook bij hem de waterlanders opkwamen. Maar hij hield zich goed en sloeg beschermend zijn arm om Joop's schoudertje en wachtte zoo tot Moeder kwam om hen naar bed te maken.

„Dwaze jongens zijn jelui toch,” zei Moeder, terwijl ze hun kleertjes losmaakte. En Jaap en Joop vonden het

allebei ook, dat 't gek was om te gaan huilen als er zoo iets plezierigs met je ging gebeuren. En glimlachend door hun tranen heen, zeiden ze hun gebedje bij Moeders schoot. En stil voegden ze er allebei nog een bedankje bij aan Onzen lieven Heer, die hen naar den tuin liet gaan, die even mooi was als het Paradijs.

Terwijl de kinderen reeds lang aan het droomen waren, praatte Oom Barend nog met Vader en Moeder over de toekomst van Jaap en Joop. Vader's plan was geweest ze zooveel mogelijk te laten leeren en ze dan een plaatsje te bezorgen op het kantoor, waar hij zelf bediende was. Daarom vond hij het niet prettig, dat Oom Barend zei dat 't veel beter voor de jongens was als zij in de bloemisterij gingen.

„Een mensch zijn lust is een mensch zijn leven,” zei hij, „en je ziet dat de schapen bleek zien van verlangen wat in de frissche lucht te komen. Ik zou er maar eens over denken.”

En Vader keek treurig voor zich uit, want hij dacht aan de fijne, witte gezichtjes, en de zachte stemmetjes van zijn jongens en het speet hem, dat zij bruin gebrand zouden worden en grof en ruw net als Oom Barend. En Moeder vroeg zich angstig af hoe het gaan zou en wie het leergeld moest betalen.

Oom zei toen, dat hij er met Moeder de vrouw thuis nog eens over zou spreken, maar dat wat hem betrof, hem trokken de jongens wel aan, en als ze er over een paar jaar nog zin in hadden, dan nam hij ze met plezier in de bloemisterij.

„Ik heb zelf geen kinderen en er spijt genoeg van, ik wil dus de jongens wel helpen.”

Maar toen hij dien avond wegging, moest hij beloven er vooreerst niet met de jongens over te spreken. Ze moesten zelf beslissen, later.

Jaap en Joop telden de dagen. Iederen morgen vóór ze naar school gingen vroegen ze aan Moeder: „hoeveel nog?” „Twaalf,” zei Moeder dan. En den volgenden dag: „elf.” En zoo ging het voort tot op een Zaterdagmorgen ze het niet meer behoefden te vragen, want Zondag was het Pinksteren en Maandag dan gingen ze.

Op weg naar school, twee heel nietige dwergmenschjes tusschen de reuzenmensen waar de straat vol van was, kwamen ze een groenteboer tegen, die op zijn kar een grooten bos kleurige tulpen had. Jaap en Joop stootten elkander. Wat een boel bloemen, hè, maar overmorgen dan gingen ze naar Oom Barend's tuin en daar waren er veel meer, wel honderd, neen wel duizend!

„Zeg Joop, weet je wat Moe gezegd heeft?” vroeg Jaap, toen ze de groentekar voorbij waren. „Nou?” Joop's oogen keken nieuwsgierig. „Dat oom Barend geen tuinman is, maar een bloemist.” Joop's oogen verwonderden zich. „Weet jij wat een bloemist is?” vroeg hij. „Nou, natuurlijk iemand die bloemen maakt, nogal glad.” „Maakt Oom ze dan?” Joop was nu een en al verbazing; als Oom ze maakte, hoe deed-ie dat dan? Daar had Jaap ook nog niet over gedacht en zwijgend, met peinzende gezichtjes, vervolgden ze hun weg naar school. Wie maakte de bloemen? Maar onder schrijfles, net toen Joop's vingertjes hun best deden op de hoofdletter G, wist hij het opeens, zoo maar, en met glundere oogjes keek hij naar Jaap, die twee banken van hem af zat en ook al zijn hoofd niet bij zijn werk had. Jaap wees, dat hij het ook al had en zat met zijn griffel naar boven te wijzen. Ja, knikte Joop ijverig terug, gauw weer op zijn lei kijkend, bang dat de juffrouw het merken zou.

Pinksterzondag ging heel langzaam voorbij. 't Weer was een beetje betrokken, telkens regende het en grauwe wolken voorspelden niet veel goeds. Angstig keken de kinderen naar buiten. Moeder had gezegd dat als het regende, ze

niet mochten gaan. Den heelen middag zaten ze voor het raam en drukten de neuzen plat tegen het venster en rekten zich om de stukjes blauwe lucht te zien, die soms tusschen de grijze wolkenmassa uit te voorschijn kwamen. „Zie je wel,” fluisterde Joop dan, „’t wordt mooi weer.” Hij dorst het niet hardop zeggen, want Moeder had al tweemaal gezegd: „Zanik nou niet zoo,” want Moeder was verdrietig omdat ze hoofdpijn had en zusje maar aldoor lag te schreien, en zich niet in slaap sussen liet. En grootmoeder, die er zat en van het plan afwist, zei dat ’t niks gedaan was met zulk weer.

Wat verlangden ze, dat de dag om was! Er scheen geen eind aan te zullen komen. Bleef grootmoeder niet langer dan gewoonlijk? Was Moe niet later met het eten dan anders? Maar eindelijk kwam toch de dag om en toen het nog een kwartier vóór bedtijd was, sloeg Jaap den Bijbel al dicht en liet Joop zich van zijn stoel glijden.

Vader deed net of hij er niets van begreep en zette groote oogen op. Maar Moeder nam de kinders gauw mee en bracht ze naar bed, want ze herinnerde zich heel goed, dat ze als kind den avond voor een feestdag ook vroeg naar bed had gewild opdat het eerder „morgen” zou zijn.

IV.

Met een uitroep van blijdschap werd Jaap den volgenden dag wakker. De zon scheen. In het alkoofje was het nog heelemaal donker, maar door de openstaande deur kon je zien dat er in de voorkamer licht viel, helder goudgeel licht. Joop, die nog vast in slaap was, werd wakker gemaakt en samen lagen ze te genieten. ’t Was nog veel te vroeg om op te staan, maar heel lang hielden ze het wachten toch niet uit. Stil, om de anderen niet wakker te maken, kropen ze uit bed en begonnen zich te helpen.

Eerst de kousen en dan de schoentjes. Dat nam een heelen tijd, want het was wat moeilijk ze te rijgen, gaatje voor gaatje. Toen wachtten ze weer een poosje en gingen in de voorkamer achter het gordijntje naar buiten turen en verkneukelden zich, omdat de lucht zoo blauw was en de zon zoo scheen. Toen werd Moeder wakker van het gefluister en, al vond ze het wat vroeg, ze ging ze toch maar helpen en binnen het kwartier stonden ze kant en klaar. Vader, die zag hoe ongeduldig ze waren, maakte zich toen ook maar klaar om ze weg te brengen.

Een half uur te vroeg was het kleine gezelschap aan den steiger, maar het weer was zoo vroolijk en de zon fonkelde zoo zilverig in het water, dat het een lust was aan den steiger te zitten en te wachten. Jaap had den gulden in zijn zakdoek geknoopt en voelde telkens of hij hem nog had. „Als ik mijn zakdoek noodig heb,” zei hij tegen Joop, „dan neem ik de jouwe maar, want als ik de mijne verlies....!” Joop vond het goed. Joop vond alles goed, al had Jaap hem zijn muziektol of de doos nieuwe griffels gevraagd die hij met Kerstmis gekregen en zuinig bewaard had, zoo gelukkig was Joop. Toen de boot eindelijk kwam en aanlegde, was hij het eerst op de loopplank. Vader kon hem bijna niet houden. Den kapitein werd gevraagd een oogje in het zeil te houden. Toen ging Vader weer terug naar den wal en de boot nam de jongens mee naar het beloofde land.

Dat was me een dagje! Hoog aan den hemel scheen de zon en geen wolkje was er te bekennen in de effen blauwe lucht.

Jaap en Joop genoten. Hand in hand zaten ze te kijken naar het wegglijden van de stad, naar de laatste huizenrijen, die er nog te zien waren en toen naar de verre, verre weiden aan de beide oevers van de rivier. En aan de oevers groeiden riet en andere waterplanten. Jaap en Joop hadden geen oogen genoeg om te zien. „Kijk eens wat een golven,” riep Jaap, toen ze ergens aanleggen gingen en de schroef van de stoomboot het water hoog deed opspatten tegen den wal. En Joop kon zijne oogen

niet afslaan van de kleine blauwe bloemen, die bij het riet aan den waterkant groeiden.

„Als we niet naar Oom Barend gingen, zou ik wel den geheelen dag op de boot willen blijven,” zei Jaap.

„Zou jij kapitein op een boot willen zijn?” vroeg Joop aan Jaap's oor, heel zacht, opdat niemand het zou kunnen hooren. „Liever dan je weet wel?” fluisterde Jaap terug. Joop knikte.

„Nee, ik niet en jij?”

„Ik ook niet.”

Joop was weer gerust en ze begonnen een onderzoekstocht op de boot. Wat een vreemde dingen waren er op zoo'n boot. In verbazing keken Jaap en Joop naar een reddingsboei en een aanvaarzak, dingen die ze nog nooit gezien hadden en waarvan ze niet wisten waarvoor ze gebruikt werden. Maar het meest trok hen nog aan de machinekamer, en nieuwsgierig gingen ze boven op het trapje staan dat naar de donkere ruimte voerde. Maar gauw was de pret uit, want daar klonk een stem uit de diepte: „wil je wel eens maken dat je weg komt, bengels,” en een mannengezicht, zwart en verschrikkelijk, dook te voorschijn. De jongens vluchtten als hazen en gingen weer op hun plaatsje zitten. 't Duurde toch wel lang zoo'n boottocht en ze verlangden nu naar Oom Barend.

Daar kwam weer een steiger in zicht en bij dien steiger stonden een man, een paard en een wagen. Jaap en Joop sprongen naar voren en stonden te dansen van opwinding. Ze waren de eenigen, die aan wal moesten en de loopplank werd niet eens uitgeschoven. De conducteur tilde eerst den eene, toen den andere over de verschansing en Oom Barend nam ze aan. Dat vonden ze wel niet erg prettig zoo behandeld te worden alsof ze pasgeboren kindertjes waren, maar in de vreugde van het oogenblik vergaten ze al gauw deze vernedering en blij snappend zaten ze bij Oom op den wagen en reden over den hobbeligen straatweg.

Ze zaten allebei naast Oom op den bok en toen ze een poosje gereden hadden, vroeg Oom of Jaap de teugels

eens hebben wou. Jaap kleurde er van en zenuwachtig nam hij de teugels van Oom over. Verbeeld je, dat hij, kleine jongen toch nog, dat groote paard mocht mennen. En Oom vroeg niet eens of hij het wel kon. Zou hij zeggen, dat hij niet eens wist hoe het ging? Maar dan zou Oom hem misschien de teugels weer afnemen. Toch bezwaarde het hem een beetje, en toen ze bij een zijweg kwamen keek hij angstig vragend naar Oom Barend op. Maar Oom knikte hem goedig toe en wees naar het paard. Bruin kende zelf den weg en sloeg zonder aarzelen rechts af. Joop, die voor Jaap ook in angst had gezeten, begon hardop te lachen.

't Was een prettig ritje en Oom vertelde van allerlei. Wat voor boomen dat waren, die daar bij den slootkant stonden met die korte, dikke, afgeknotte stammen en wijde, wuivende kuiven, en hoe die bloemen heetten die daar vlak bij het water groeiden, die kleine blauwe bloempjes met gele hartjes. En hij vertelde allerlei dingen, die moeilijk waren om te onthouden. Jaap en Joop luisterden aandachtig en vonden zich zelf heel dom.

De bloemisterij van Oom Barend kwam eindelijk in zicht en bij het hek stond tante Leentje hen op te wachten. Voor Tante Leentje, een stijve, oude vrouw, die weinig zei en zelden lachte, waren de jongens wel een beetje bang, maar ze groetten toch zooals het hoorde met de muts in de hand. 't Viel evenwel mee. Oom Barend had met Tante Leentje over de neefjes uit de stad gesproken en haar verteld, dat de kinderen zoo naar het buitenleven verlangden. En hij had haar gevraagd of zij het goed vond, dat hij ze later bij zich in de bloemisterij nam en er twee flinke bloemistjes van maakte.

Tante Leentje, die altijd zoo'n verdriet gehad had dat Oom Barend en zij zelf geen kindertjes hadden, en van eenzaamheid wat stroef en stil was geworden, was met dit plan wel ingenomen en vriendelijker dan haar gewoonte was, begroette zij Jaap en Joop. Terwijl Oom Barend paard en kar op stal bracht, nam Tante Leentje de jongens mee naar binnen en gaf ze melk en krentenbrood, zooveel ze

maar wilden. „Ze moesten roode wangen krijgen,” zei Tante, „en flinke stevige handen, en er niet uitzien als jongejuffrouwtjes.” Toen Oom binnen kwam waren de kinderen juist klaar en nu begon de wandeling langs de bloemenbedden, langs de kassen en door den boomgaard. „Die was maar heel klein,” zei Oom, „zoo maar voor liefhebberij,” maar in verrukking telden de jongens wel vijf en twintig boomen, waar allemaal vruchten aan kwamen, later. Sommige stonden nog in bloei en leken witte bruidsbouquetten, van andere waren de bloesems al afgevallen en lagen duizenden rose en witte blaadjes in het rond verspreid. 't Was haast zonde dat je er op moest loopen.

Onvermoeid dribbelden ze achter Oom aan, die overal rondging, hier en daar een geel blad afplukkende of een onkruidplantje uittrekkende. 't Laatst kwamen ze aan de rozen. Die hadden het mooiste plekje uit den tuin en waren deels in de open lucht, deels achter glas. In de kassen waren reeds enkele knoppen half open gesprongen en in verrukking keken de jongens er naar.

Toen zei opeens Oom: „Jongens, ik zal je eens wat zeggen. Zie je deze twee jonge stekken? Die heb ik daar voor jelui neergezet. Die mogen jelui mee naar huis nemen, voor ieder een. Jelui moet ze goed verzorgen en wie zijn stekje groot krijgt, geeft blijk goed voor planten te kunnen zorgen en mag later bij mij in de bloemisterij komen.” Jaap en Joop wisten niet wat te zeggen van blijdschap en sprakeloos keken ze naar de beide rozenstekken, die over hun toekomst beslissen zouden. Ze werden er stil van en toen Oom ze mee wou nemen verderop, viel het hun moeilijk te besluiten er vandaan te gaan. Telkens keken ze weer om en aandachtig luisterden ze naar Oom, die hun vertelde hoe de stekjes verzorgd moesten worden. Bij moeder thuis was er achter het keukentje een klein platje, daar moesten de plantjes staan, den heelen zomer en tegen den winter, als het begon te vriezen, moesten ze naar binnen gehaald worden. En nooit vergeten water te geven. Jaap en Joop beloofden er goed voor te zorgen en verkneukelden zich bij het idee.

Den heelen morgen bleven ze buiten met Oom en mochten hier en daar een handje helpen. Na de koffie, — wat was Tante lief en wat een lekkernijen waren er op tafel geweest, — mochten de kinderen met hun beidjes nog eens alles gaan bezien, want Oom en Tante kregen bezoek.

Dien middag was het haast nog prettiger dan het 's morgens geweest was. De bloemisterij, met de groote bedden met veelkleurige bloemen, was overglansd van zonnelicht. Zoete geuren stegen er uit op, bijen gonsden en vlinders vlogen af en aan. Jaap en Joop liepen hand aan hand, met half-open mondjes en blij-glinsterende oogjes er naar te kijken. Ze liepen door tot heel achter in den tuin. Daar was een sloot en aan den overkant een groote, groene wei, met koeien en schaapjes. Van tijd tot tijd vloog een leeuwerik op uit het gras en vloog jubelzingend de lucht in. De jongens wisten niet eens, dat het een leeuwerik was, maar in verrukking keken ze den vogel na, hoe hij steeg, hoog en hooger, en er eindelijk niets meer te zien was dan een stipje zwart in het blauw van de lucht. Jaap en Joop zaten heel lang aan den slootkant, zoo lang totdat ze niet meer wisten dat ze er zaten. Toen droomden ze, dat ze in het paradijs waren en dat daar koeien stonden te grazen in zonnige weilanden en dat daar vogels zongen en de heele lucht er vol was van blijde geluiden.

Toen ze wakker werden stonden Oom en Tante naar hen te kijken. De jongens werden er verlegen van, maar Oom zei dat het niets was, dat hij zelf ook een slaapje gedaan had en Tante zei dat het hun goed zou doen als echte buitenkinderen in het zonne-warme gras te slapen. Dat vonden Jaap en Joop ook wel, maar toch speet het hun, dat het nu ongemerkt zooveel later was geworden. Daar hoorden ze Oom al den stal in gaan. 't Paard werd voor den wagen gespannen en Tante nam de kinderen mee naar binnen en gaf ze nog iets te drinken. Toen werden ze op den wagen getild en Tante zei: „Kom nog maar eens gauw weerom.” Opeens riep Joop, net toen Oom wou beginnen te rijden: „Onze rozen!” En Jaap, van den schrik dat zij ze vergeten hadden, wou al van den bok

springen, maar Oom hield hem nog bijtijds terug. Achter op den wagen, keurig in helder roode potjes, stonden de stekjes al klaar. De jongens wilden ze er niet laten staan, ze wilden ze zelf dragen en Tante gaf er hun ieder een op schoot. Toen reden ze weg, blij met hun schat, blij met den dag, die achter hun lag en blij om wat Oom hun beloofd had.

Bij den steiger stond het nu vol met menschen, die mee naar de stad terug moesten en Oom had moeite voor de jongens een plaatsje op de boot te veroveren. Toen hij weg zou gaan, en de jongens hem netjes bedankt hadden voor den prettigen dag, zooals Moeder hun dat geleerd had, vroeg Jaap nog eens of Oom het echt meende, dat als ze de roosjes goed verzorgden, ze later bij hem in de leer mochten komen. En lachend, met zijn prettigen, gullen lach, stemde Oom Barend toe, dat hij het echt, ècht meende.

Toen bracht de boot de kinderen weer naar de stad en onder de vaart, die hun kort duurde, zoo waren ze in hun blij gedachtetjes verdiept, spraken ze niet, maar zaten heel dicht bij elkaar met de bloempotjes op schoot, twee kleine gelukkige menschjes, de gelukkigste wel van al de menschen op de boot.

V.

't Was winter geworden, heel koud en nat en guur. Jaap en Joop gingen iederen morgen naar school, meestal samen onder moeder's oude parapluie. Joop was verkouden, een heelen tijd al en moeder stopte hem goed in, met een das nog onder zijn jasje. Jaap vond dat Joop heel akelig hoestte en de juffrouw op school zei, dat moeder met hem naar den dokter moest. Maar Moeder en Vader hadden het erg krapjes dien winter, want er was een nieuw zusje gekomen, alweer zoo'n klein, hulpeloos wezentje, dat aldoor honger had en huilde als het niet te drinken kreeg.

Zoo kon er dus geen geld voor dokter en dure drankjes op overschieten en Moeder zei, dat Joop groot genoeg was om op zich zelf te passen en voorzichtig moest zijn dat hij niet op den tocht zat.

Nu mochten ze heelemaal niet meer uit en voor en na schooltijd zaten ze te kwijnen in het voorkamertje, waar het erg donker was als de zon niet scheen.

Voor het raam echter stonden de twee rozenstekjes, kaal nu en zonder blaadjes, maar de kinderen konden er toch tijden naar kijken en droomden er zich blaadjes en bloemen aan. De plantjes waren een heele troost in dien grijzen wintertijd en toen op een dag Joop met hooge koorts in bed moest blijven, zette Jaap Joop's roosje zoo dicht mogelijk in zijn bereik, opdat hij iets zou hebben om naar te liggen kijken als hij wakker lag. Maar veel zou daar niet van komen.

Dag voor dag ging Joop meer achteruit en de dokter, die nu wel geroepen moest worden, zei dat hij naar het ziekenhuis moest worden overgebracht. Jaap schreide of hem het hart zou breken, toen ze Joop kwamen halen met een rijtuig, Joop, zoo teer en smalletjes, dat je haast niet kon begrijpen dat 't dezelfde Joop was. „Zal je voor mijn plantje zorgen?” had Joop nog gevraagd en Jaap, bijna plechtig, had beloofd dat hij het niet vergeten zou. Arme Joop, den heelen winter bleef hij ziek. Een paar maal dacht de dokter, dat ze hem niet zouden mogen behouden, maar toen de winter ten einde liep en de zon iederen dag een oogenblikje langer bleef schijnen, begon Joop aan te sterken en zei de dokter dat het grootste gevaar voorbij was. Iederen Zondag op het bezoek-uur mocht Jaap met Vader en Moeder mee naar het gasthuis en trouw vertelde hij alle nieuwtjes die hij wist, van school en van thuis en hoe het met de plantjes ging. Joop's oogen begonnen dan weer blij te kijken en al was hij nog te zwak om zelf mee te praten, heerlijk vond hij het toch te liggen luisteren naar wat Jaap vertelde.

Op een Zondag dat Moeder en Vader zich weer klaar maakten om naar Joop te gaan en Jaap met de handen

op den rug stond te wachten en naar de stekjes keek die in de roode potjes in het zonnetje stonden op de vensterbank, zag hij opeens dat het eene stammetje veel groener van kleur was dan het andere. Dat was vreemd, vond hij, als het maar niet ziek was. Hij had beide plantjes toch evengoed verzorgd en altijd evenveel water gegeven. En het was Joop's plantje, dat er ziek uitzag, dat kon hij zien aan den bloempot, waar ze hunne namen ingekrast hadden indertijd. Hij zou er Joop nog maar niets van zeggen, bedacht hij gauw, vandaag maar zoo min mogelijk over de stekjes spreken. Sedert keek hij iederen dag aandachtig naar hun lievelingen, maar terwijl de zijne frisch en groen in de aarde stond, zag de andere er dor en kwijnend uit. Toen het voorjaar kwam, werden er zelfs jonge spruitjes zichtbaar, die dag voor dag dikker werden, maar Joop's plantje bleef kaal en kreeg een vaal bruine kleur. Jaap dorst er Joop niets van te zeggen om hem geen verdriet te doen en angstvallig vermeed hij er over te spreken.

Maar toen Joop beter werd, en iederen dag wat langer op mocht zitten, begon hij er zelf naar te vragen, en Jaap vertelde nu maar van zijn eigen plantje, hoe frisch het er uitzag en hoe er al blaadjes aan kwamen.

Hoe meer de tijd naderde dat Joop als hersteld uit het ziekenhuis zou worden ontslagen — over een week of twee, drie, zei de dokter — hoe moeilijker het voor Jaap werd het geheim te bewaren. Telkens nam hij zich voor dat hij het nu zeggen zou, maar als hij dan Joop's smalle gezichtje weer zag, dat opklaarde als hij kwam, had hij toch niet het hart Joop teleur te stellen. Dan begon hij maar weer met nieuwen moed te vertellen van de pas ontloken blaadjes en bespraken ze de toekomst als Oom Barend ze tot belooning op de bloemisterij liet komen.

Eindelijk kwam daar de dag, dat Joop als hersteld het gasthuis zou mogen verlaten. 't Was op een dag in de week en omdat Vader naar zijn werk moest, mocht Jaap de school verzuimen om met moeder Joop te gaan halen. 't Ziekenhuis was een heel eind van de straat, waar Moeder

en Vader woonden. Ze zouden er samen heenloopen en later met hun drieën teruggaan met de tram. Dat was afgesproken. Om drie uur zouden ze zoowat terug zijn, rekende Jaap uit, naar de bloempotjes turend. Dan zou Joop 't dus weten. Zou hij erg huilen? Ja natuurlijk, 't was me maar geen teleurstelling als je plantje zoo ineens dood was; Jaap kreeg zelf bijna tranen in de oogen bij de gedachte. En dan dat met Oom Barend. Joop zou nu bepaald niet mee mogen naar de bloemisterij later, en tuinman worden. Wat waren er toch nare dingen in de wereld. Als Joop niet mee zou gaan later, zou het ook niet half zoo prettig zijn. Jaap keek eens om zich heen. Naar toch, dat als Joop nu thuis kwam, hij dadelijk verdriet zou hebben. En dat niemand daar nu iets aan kon doen! Een dood plantje kon je niet meer levend maken.

Daar viel zijn oog opeens op Joop's naam, gekrast in het roode steen van den bloempot en hij hield den adem in van schrik.

Want daar bedacht hij dat, als hij het doode plantje in zijn potje zette en het groene stekje in dat van Joop, niemand er iets van zou merken en Joop niet behoefde te schreien als hij thuis kwam. Toch bleven Jaap's handen op zijn rug, want hij bedacht wat het voor hem wel zijn zou als hij de stekjes omruilde. Geen lief, mooi groen rozeplantje dan meer, en geen bloemist later! Hij zou op kantoor moeten net als Vader, en net zoo bleek worden en stil, en de zon niet zien en de bloemen niet, iederen dag.

En zijn geweten zei: Maar die arme kleine Joop dan?

Maar Jaap redeneerde dat gauw weg, 't was immers zijn plantje dat leefde, hij had het immers eerlijk verdiend, dat Oom Barend hem bij zich nam.

Toen zei het geweten: „Zou God het wel lief van je vinden, als je zoo alles voor je zelf behield en niets voor je broertje over had?”

Jaap werd er gewoon boos over. Zijn handen balden zich tot vuisten en hij had kunnen stampvoeten: Had hij soms Joop's plantje dood laten gaan, had hij het groene stekje in een levenloos houtje veranderd? Had God niet

zelf Joop's plantje genomen, in plaats van het zijne? Als God wilde, dat hij niet naar Zeildorp ging en geen bloemist werd, had God hem immers dadelijk kunnen straffen en zijn plantje wegnemen?

Daar kwam Moeder. „Ben je klaar, Jaap, dan gaan we,” vroeg ze gejaagd. Jaap greep naar zijn muts. Zie zoo, nu kon hij het niet eens meer omruilen, al wilde hij; moeder had er niets mee te maken. En haastig liep hij de trappen af, het huis uit, als om zijn geweten te ontloopen. Maar het gaf niets; 't geweten bleef, het redeneerde, het praatte, het pleitte, het waarschuwde. Jaap hield zich doof en trachtte aan andere dingen te denken. Wat gingen ze ook weer doen, Moeder en hij? O ja, Joop halen van het ziekenhuis. Joop, die nu beter was en thuis mocht komen. Heerlijk Joop weer bij zich te hebben den heelen dag, samen naar school te gaan, samen thuis te komen, samen te babbelen en samen te droomen. En toch... het kon nooit meer zoo worden als het vroeger geweest was. Dát voelde Jaap. 't Was net of hij Joop iets afgenomen had, stiekum, zonder dat hij het merkte, en of dat iets zich nu tusschen hen ging plaatsnemen. Jaap zou het zoo niet onder woorden hebben kunnen brengen, maar zoo onder-vond hij het, en het was alsof alle blijde, lichte dingen uit zijn leven gingen en alles donker werd en vaal.

Veel te vlug naar Jaap's zin kwamen ze aan het ziekenhuis. In een zijkamertje mochten ze wachten, toen kwam de zuster met Joop. Och, wat zag hij er afgefallen uit. Nu hij zijn jasje weer aanhad, dat hem veel te wijd was geworden en zijn muts op, die hem tot over de ooren zakte, zagen ze eerst goed hoe vermagerd hij was. Ze moesten nog heel voorzichtig met hem zijn, zei de zuster toen ze Joop een kus tot afscheid gegeven had, en moeder bedankte haar, dat ze zoo lief voor Joop geweest was.

In de tram op weg naar huis, zat Joop dicht tegen Moeder aangevlijd. Jaap, op de bank over hen, voelde zich erg ver van die twee, net of hij daar niet bij hoorde. En wat was dat nu vreemd: nu hād hij het levende rozenstekje, nu zou hij later tuinman worden, en toch voelde

hij, dat het hem niet gelukkig zou maken. En 't was toch zijn eigen plantje, hij had het eerlijk van Oom Barend gekregen! En opnieuw begon hij te kibbelen met die stem van zijn geweten, die aldoor maar waarschuwde, waar-schuwde.

Aan de stem van je geweten móét je altijd gehoorzamen: Zij heeft altijd gelijk, want het is Gods stem, die spreekt in het binnenste van ieder menschenkind.

Daar knikte Joop, van uit zijn hoekje bij Moeder, Jaap toe. Jaap zag het smalle, witte gezichtje met de groote, onschuldige oogen, en onrustig schoof hij op de bank heen en weer. Had hij dan kwaad gedaan?

De juffrouw van de Zondagsschool had eens gezegd, dat er geen groot en geen klein kwaad bestond, dat alle kwaad kwaad was en voortkwam uit gebrek aan liefde. Hield hij dan niet van Joop? O ja, hij had immers alles voor hem over, hij...

Alles voor hem over? Wat dan? Alles en niet dat eene, dat eene, dat hem juist zoo veel plezier zou doen en zooveel verdriet besparen?

Dat is geen liefde, zei zijn geweten, dat zijn maar woorden. Als je van Joop werkelijk houdt moet je dat bewijzen. Hoe dan? 't Kon niet eens meer, 't was te laat. Of zou hij nog...?

De tram hield stil. Moeder nam Joop bij de hand en stapte uit. Jaap volgde hen. Zijn besluit was genomen. Nauwelijks stond hij op straat of hij zette het op een loopen, zonder meer naar de anderen om te zien. Buiten adem kwam hij in hun straatje aan, in ééns door klom hij de trappen op van het huis waar ze woonden. Grootmoeder, die op de kleintjes gepast had, was in het voor-kamertje. Ze keek verwonderd op, toen Jaap daar zoo kwam binnenstormen.

„Is er iets met Joop?” vroeg ze verschrikt. Jaap schudde van neen en nam de bloempotjes van de vensterbank en verdween er mee naar de keuken, waar hij door het raam op het platje klom. Daar nam hij de beide stammetjes met kluit en al uit den pot en wisselde ze om. 't Was

één, twee, drie gedaan en in een oogwenk was hij weer terug en zette de potten op hun oude plaatsje.

Geen vijf minuten later kwam Joop er al aan. Nadat hij zich eerst door Grootmoeder had laten zoenen en bekijken, was het eerste wat hij deed, naar de roosjes vragen. Jaap bracht hem het zijne en blij verrast keek Joop naar het teere groene stekje met de lichte, jonge spruitjes, en keerde en draaide het naar alle kanten. Dat was nu zijn eigen, zijn lief eigen plantje, ja kijk maar, daar stond nog zijn naam gekrast in het roode aardewerk. Met lichtende oogjes keek hij om naar Jaap, die achter hem stond. „Laat me nu jouwe eens kijken,” vroeg hij. En Jaap, zwiĳgend, wees naar den hoek van het kozijn waar het doode plantje stond. „O, Jaap, 't is dood, hoe verschrikkelijk!” riep Joop uit en Jaap moest zich omkeeren om zich goed te houden, want hij voelde de waterlanders komen. Joop, met een in-verdrietig gezichtje, stond maar naar het bruine, kale stekje te kijken en opeens, alsof hij nu pas al het treurige van 't geval besepte, zei hij: „Maar Jaap, dan mag jij ook niet naar Oom Barend op de bloemisterij!” Nu kon Jaap zich niet meer inhouden en de tranen stroomden hem langs de wangen. Joop, die troosten wou, sloeg de armpjes om zijn hals en terwijl ze samen schreiden voelde Jaap, dat het weer vredig werd in zijn hart en dat het goed was zoo.

VI.

Toen Joop dien nacht niet slapen kon van het vreemde weer thuis in bed te liggen in het alkoofje, waar het warm was en benauwd van zooveel menschen, bedacht hij wat hij voor Jaap zou kunnen doen. En toen den volgenden dag Jaap naar school was en Joop in het voorkamertje mocht zitten met den platenbijbel en een lei om op te

teekenen, nam Joop een stuk wit papier en een potlood en begon met groote letters een brief aan Oom Barend. 't Duurde heel lang voordat hij precies wist hoe hij schrijven zou, maar eindelijk kwam de brief toch gereed:

„Lieve Oom Barend, Jaap zijn roos is dood. Hij „heeft er zoo'n verdriet van. Mag hij nu geen bloemist „worden? Hij wou het zoo graag, en ik ook. Toe, „doet u het maar, Oom.”

Uw liefh. neefje Joop.

Toen Moeder binnen kwam met een kroes melk was hij er net mee klaar en Joop liet haar zijn brief lezen. Moeder vond hem heel goed zoo en vond in haar naai-doos nog een enveloppe om er omheen te doen. Vader zou het adres wel schrijven en er een postzegel op doen, zei Moeder.

De dagen, die nu kwamen, leefde Joop in groote spanning, want met ongeduld wachtte hij op het antwoord van Oom Barend. Reeds begon hij den moed op te geven en te denken dat de brief was verloren geraakt of dat Oom Barend boos was geworden, toen op een middag Oom de kamer kwam binnenstappen. Die had van Grootmoeder, die alles gezien had, gehoord dat Jaap de potjes had omgewisseld, en bracht nu voor Jaap een snoezig nieuw plantje en voor allebei de jongens de belofte mee, dat ze vast en zeker bij hem in de leer mochten komen, Jaap zoowel als Joop.

Dat was me een vreugde! 't Heele leven leek nu wel een feest en de zon scheen over al de blijde dagen in de toekomst.

En in het hartje van Jaap was het zoo licht, zoo licht, omdat hij wist, dat hij het kwade overwonnen had door het goede, en dit de heerlijke belooning was.